

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

7. června 2006*

Ve spojených věcech C-222/05 až C-225/05,

jejichž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podané rozhodnutími College van Beroep voor het bedrijfsleven (Nizozemsko) ze dne 17. května 2005, došlými Soudnímu dvoru dne 20. května 2005, v řízeních

J. van der Weerd,

Maatschap Van der Bijl,

J. W. Schoonhoven (C-222/05),

H. de Rooy sr.,

H. de Rooy jr. (C-223/05),

Maatschap H. en J. van 't Oever,

Maatschap F. van 't Oever en W. Fien,

* Jednací jazyk: nizozemština.

B. van 't Oever,

Maatschap A. en J. Fien,

Maatschap K. Koers en J. Stellingwerf,

H. Koers,

Maatschap K. en G. Polinder,

G. van Wijhe (C-224/05),

B. J. van Middendorp (C-225/05),

proti

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda senátu, E. Juhász, R. Silva de Lapuerta,
J. Malenovský (zpravodaj) a T. von Danwitz, soudci,

generální advokát: M. Poiares Maduro,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 7. prosince 2006,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za J. van der Weerda, Maatschap Van der Bijl a J. W. Schoonhoven, Maatschap H. en J. van 't Oever, Maatschap F. van 't Oever en W. Fien, B. van 't Oevera, Maatschap A. en J. Fien, Maatschap K. Koers en J. Stellingwerf, H. Koers, Maatschap K. en G. Polinder a G. van Wijhea A. van Beekem a G. de Jagerem, advocaten,

- za nizozemskou vládu H. G. Sevenster a C. ten Dam, jako zmocněnkyněmi,

- za francouzskou vládu G. de Berguesem a R. Loosli-Surrans, jako zmocněnci,

- za Komisi Evropských společenství F. Erlbacherem, M. van Heezik a T. van Rijnem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 1. března 2007,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají jednak výkladu práva Společenství ohledně pravomoci vnitrostátního soudu posoudit i bez návrhu slučitelnost správního aktu se směrnicí Rady 85/511/EHS ze dne 18. listopadu 1985, kterou se zavádějí opatření Společenství pro tlumení slintavky a kulhavky (Úř. věst. L 315, s. 11; Zvl. vyd. 03/06, s. 265), ve znění směrnice Rady 90/423/EHS ze dne 26. června 1990 (Úř. věst. L 224, s. 13, dále jen „směrnice 85/511“), a jednak výkladu uvedené směrnice.

- 2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci sporů mezi na jedné straně J. van der Weerdem, Maatschap Van der Bijl, J. W. Schoonhovenem, H. de Rooyem sr. a H. de Rooyem jr., Maatschap H. en J. van 't Oever, Maatschap F. van 't Oever en W. Fien, B. van 't Oeverem, Maatschap A. en J. Fien, Maatschap K. Koers en J. Stellingwerf, H. Koers, Maatschap K. en G. Polinder, G. van Wijhem a B. J. van Middendorpem a na straně druhé Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, ve věci porážky zvířat patřících žalobcům.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

- 3 Směrnice 85/511 stanoví opatření Společenství pro tlumení slintavky a kulhavky. V článku 4 ukládá členským státům zajistit zejména to, aby v případě, že se

v hospodářství vyskytuje jedno nebo více zvířat podezřelých z infekce nebo z kontaminace, bylo neprodleně provedeno úřední šetření, které potvrdí nebo vyloučí přítomnost slintavky a kulhavky, a zejména zajistí, aby úřední veterinární lékař odebral nebo nechal odebrat odpovídající vzorky k laboratornímu vyšetření.

- 4 Mimoto podle článku 5 uvedené směrnice členské státy zajistí, aby jakmile je potvrzeno, že se v hospodářství nachází jedno nebo více infikovaných zvířat, příslušný orgán neprodleně přijal opatření stanovená v uvedeném článku, zejména opatření ukládající, aby všechna zvířata vnímavých druhů v hospodářství byla pod úředním dozorem na místě usmrcena způsobem, který zabrání jakémukoli nebezpečí šíření slintavkového viru.

- 5 Z čl. 11 odst. 1 a čl. 13 odst. 1 uvedené směrnice vyplývá, že členské státy musí zajistit, aby laboratorní vyšetření zaměřená na prokázání slintavky a kulhavky a manipulace s virem slintavky a kulhavky pro účely výzkumné, diagnostické a/nebo k výrobě očkovacích látek byly prováděny pouze ve schválených zařízeních a laboratořích uvedených na seznamech v přílohách téže směrnice.

- 6 V příloze B směrnice 85/511, nazvané „Národní laboratoře schválené k manipulaci s živým virem slintavky a kulhavky“, byl v době rozhodné z hlediska skutečností v původních řízeních v rubrice „Nizozemsko“ uveden „Central Diergeneeskundig Instituut, Lelystad“.

Vnitrostátní právní úprava

- 7 Článek 8:69 všeobecného soudního řádu správního (Algemene Wet Bestuursrecht) stanoví:

„1. Soud, před nímž řízení probíhá, rozhodne na základě žaloby, předložených dokumentů, předběžného šetření a vyjádření účastníků v průběhu jednání.

2. Soud doplní i bez návrhu právní důvody účastníků.

3. Soud může i bez návrhu doplnit skutková zjištění.“

- 8 Uvedené ustanovení se vztahuje na řízení před College van Beroep voor het bedrijfsleven ve smyslu čl. 19 odst. 1 zákona o správní žalobě v hospodářských věcech (Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie).

Spor v původních řízeních a předběžné otázky

- 9 V únoru 2001 propukla v Nizozemsku epidemie slintavky a kulhavky. V uvedené době žalobci v původních řízeních provozovali chovy hospodářských zvířat, kde se nacházeli sudokopytníci. Jejich hospodářství se nacházela méně než 2 km od hospodářství, jež byla ředitelem Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (státní

inspekce dobytka a masa, dále jen „RVV“) prohlášena za infikovaná slintavkou a kulhavkou. Uvedené prohlášení se v tomto ohledu opíralo o výsledky vyšetření provedených v laboratoři ID-Lelystad BV (dále jen „ID-Lelystad“), zaslané faxem, podle nichž se vzorky odebrané z infikovaných hospodářství ukázaly pozitivními.

- 10 V důsledku uvedeného zjištění přítomnosti viru slintavky a kulhavky přijal ředitel RVV vůči žalobcům v původních řízeních rozhodnutí, podle nichž museli být všichni sudokopytníci nacházející se v jejich hospodářstvích považováni za podezřelé z kontaminace z důvodu, že v blízkosti byl zjištěn případ slintavky a kulhavky, a nebylo možno vyloučit, že zvířata nacházející se v uvedených hospodářstvích mohla být touto nemocí kontaminována.
- 11 Uvedenými rozhodnutími rovněž ředitel RVV oznámil žalobcům v původních řízeních jistá opatření určená pro tlumení viru slintavky a kulhavky a zabránění jeho šíření, mezi něž patřilo očkování a poté poražení všech sudokopytníků nacházejících se na jejich hospodářstvích. V důsledku toho byla uvedená zvířata nejprve očkována, a poté poražena.
- 12 Po podání stížností proti uvedeným rozhodnutím k řediteli RVV, který je zamítnul jako neopodstatněné, podali žalobci v původních řízeních u předkládajícího soudu žalobu proti nepříznivým rozhodnutím přijatým uvedeným ředitelem.
- 13 Za účelem napadení legality prohlášení o podezření na přítomnost slintavky a kulhavky, a tudíž rozhodnutí ředitele RVV, uvedli žalobci v původních řízeních

žalobní důvody vycházející zejména ze skutečnosti, že správní orgán provedl nesprávný výklad definice zvířete podezřelého z kontaminace, klinických příznaků výskytu slintavky a kulhavky a postupů použitelných při odběru krevních vzorků.

- 14 Předkládající soud všechny uvedené žalobní důvody zamítnul. Uvedl však, že v podobných věcech před ním probíhajících, které vedly k vydání rozsudku Soudního dvora ze dne 15. června 2006, Dokter a další (C-28/05, Sb. rozh. s. I-5431), byla legalita srovnatelných rozhodnutí napadena jinými žalobními důvody, které nebyly žalobci v původních řízeních uplatněny.
- 15 Uvedenými žalobními důvody bylo uplatněno, že ředitel RVV nemohl přijmout opatření pro tlumení slintavky a kulhavky na základě výsledků vyšetření uskutečněných ID-Lelystad, protože posledně jmenovaný nebyl směrnicí 85/511 oprávněn k jejich provádění. Mimoto dotyčný ředitel nemohl opatření pro tlumení slintavky a kulhavky založit výhradně na obsahu faxu zasláního ID-Lelystad, který oznamoval výsledky laboratorních vyšetření. Měl si vyžádat spis založený uvedenou laboratoří, prostudovat jej a ověřit, zda byla uvedená laboratorní vyšetření provedena správně.
- 16 College van Beroep voor het bedrijfsleven konstatuje, že uvedené žalobní důvody by mohly mít vliv i na řešení věcí projednávaných v původních řízeních. Nicméně protože uvedené důvody před ním nebyly uplatněny, představují vnitrostátní procesní pravidla překážku jejich zohlednění. Z článku 8:69 všeobecného soudního řádu správního vyplývá, že soud rozhoduje pouze o sporných otázkách, jež mu byly předloženy. Je-li pravda, že odstavec 2 uvedeného článku stanoví, že soud bez návrhu doplní právní důvody účastníků, je nicméně třeba z uvedeného ustanovení dovodit, že soud provede právní formulaci důvodů, které žalobce uvedl proti napadenému správnímu aktu. Je namístě rozlišovat mezi takovou povinností doplnit bez návrhu uvedené žalobní důvody a posouzením, k němuž je soud povinen

přistoupit z vlastního podnětu. Posledně uvedená povinnost se ukládá pouze v případě uplatnění kogentních pravidel, tedy pravidel týkajících se pravomocí správních orgánů a pravomocí samotného soudu, jakož i ustanovení upravujících přípustnost.

- 17 Předkládající soud se však táže, zda je s ohledem na právo Společenství povinen zohlednit argumenty vycházející z uvedeného práva, jež nebyly uplatněny žalobci v původních řízeních. Vzniká totiž otázka, zda vnitrostátní procesní ustanovení, jež stanoví, že soud nemůže posoudit žalobní důvody nacházející se mimo rámec sporu, v praxi neznemožňuje nebo nadměrně neztěžuje výkon práv přiznaných právním řádem Společenství.
- 18 Za těchto podmínek se College van Beroep voor het bedrijfsleven rozhodl přerušit všechna čtyři původní řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1. Existuje podle práva Společenství povinnost provést přezkum i bez návrhu – tedy přezkum prováděný ve vztahu ke kritériím nezahrnutým v rámci sporu v původním řízení – ve vztahu ke kritériím vycházejícím ze směrnice 85/511 [...]?”

2. V případě kladné odpovědi na první otázku:

Má povinnost vyplývající pro členské státy z ustanovení čl. 11 odst. 1 první odrážky ve spojení s čl. 13 odst. 1 druhé odrážky směrnice 85/511 [...] k zajištění toho, že laboratorní vyšetření zaměřená na prokázání slintavky a kulhavky budou provedena některou z laboratoří uvedených v příloze B uvedené směrnice, přímý účinek?

3. a) Má být čl. 11 odst. 1 směrnice 85/511 [...] vykládán v tom smyslu, že z okolnosti, že výskyt slintavky a kulhavky je zjištěn laboratoří, která není uvedena v příloze B uvedené směrnice, mají být vyvozeny právní důsledky?

- b) V případě kladné odpovědi na třetí otázku písm. a):

Je účelem čl. 11 odst. 1 směrnice 85/511 [...] ochrana zájmů procesních subjektů, jako jsou [žalobci v původních řízeních]? V případě, že tomu tak není, mohou se takové procesní subjekty dovolávat případného porušení povinností, které pro orgány členských států vyplývají z tohoto ustanovení?

- c) V případě, že z odpovědi na třetí otázku písm. b) vyplýne, že se procesní subjekty mohou dovolávat čl. 11 odst. 1 směrnice 85/511 [...]:

Jaké právní důsledky mají být vyvozeny ze zjištění výskytu slintavky a kulhavky laboratoří, která není uvedena v příloze B uvedené směrnice?

- 4) Má být příloha B směrnice 85/511 s ohledem na ustanovení článků 11 a 13 této směrnice vykládána tak, že se uvedení ‚Centraal Diergeneeskundig Instituut, Lelystad‘ může nebo musí vztahovat také na [ID-Lelystad]?

5) V případě, že z odpovědi na předchozí otázky vyplýne, že výskyt slintavky a kulhavky může být zjištěn laboratoří, která není uvedena v příloze B směrnice 85/511, nebo že dotčená příloha má být vykládána tak, že se uvedení ‚Centraal Diergeneeskundig Instituut, Lelystad‘ může nebo musí vztahovat na také na [ID Lelystad]:

Má být směrnice 85/511 [...] vykládána tak, že stanoví, že vnitrostátní správní orgán pověřený rozhodováním je vázán výsledky vyšetření laboratoře, která je uvedena v příloze B uvedené směrnice, nebo v případě, že z odpovědi na třetí otázku písm. a) vyplýne, že správní orgán může opírat svá opatření pro tlumení slintavky a kulhavky také o výsledky laboratoře, která není uvedena v příloze B uvedené směrnice, je vázán výsledky vyšetření takové laboratoře, nebo patří určení jeho pravomocí do procesní autonomie členského státu, takže soudce, jemuž byla věc v původním řízení předložena, má zkoumat, zda relevantní předpisy platí nezávisle na tom, zda se laboratorní vyšetření provádí na základě povinnosti práva Společenství, nebo vnitrostátního práva, a zda použití vnitrostátního procesněprávního rámce nadměrně neztěžuje nebo v praxi neznemožňuje uplatnění předpisů práva Společenství?

6) V případě, že z odpovědi na pátou otázku vyplýne, že vázanost vnitrostátních orgánů laboratorním výsledkem je upravena směrnicí 85/511 [...]:

Jsou vnitrostátní orgány bezpodmínečně vázány výsledkem laboratorního vyšetření na prokázání slintavky a kulhavky? V případě, že tomu tak není, jaký prostor pro uvážení jim směrnice 85/511 ponechává?“

- 19 Usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 7. července 2005 byly věci C-222/05 až C-225/05 spojeny pro účely písemné a ústní části řízení, jakož i rozsudku.

K předběžným otázkám

K první otázce

- 20 Podstatou této předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda právo Společenství ukládá vnitrostátnímu soudu povinnost v takovém řízení, jako je původní řízení, provést i bez návrhu přezkum legality správního aktu s ohledem na žalobní důvody vycházející z porušení článků 11 a 13 směrnice 85/511.

K přípustnosti

- 21 J. van der Weerd, Maatschap Van der Bijl a J. W. Schoonhoven, Maatschap H. en J. van 't Oever, Maatschap F. van 't Oever en W. Fien, B. van 't Oevera, Maatschap A. en J. Fien, Maatschap K. Koers en J. Stellingwerf, H. Koers, Maatschap K. en G. Polinder a G. van Wijhe (dále jen „J. van der Weerd a další“) napadají popis průběhu řízení před předkládajícím soudem. Tvrdí, že před ním uplatnili směrnici 85/511, a že Soudní dvůr tedy nemůže přezkoumávat první otázku.
- 22 Podle ustálené judikatury se na otázky týkající se výkladu práva Společenství položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud

vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance (viz rozsudek ze dne 15. května 2003, Salzmann, C-300/01, Recueil, s. I-4899, body 29 a 31). Odmítnutí žádosti podané vnitrostátním soudem je ze strany Soudního dvora možné pouze tehdy, pokud je zjevné, že žádaný výklad práva Společenství nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (viz zejména rozsudky ze dne 13. března 2001, PreussenElektra, C-379/98, Recueil, s. I-2099, bod 39, a ze dne 5. prosince 2006, Cipolla a další, C-94/04 a C-202/04, Sb. rozh. s. I-11421, bod 25).

23 Uvedená domněnka relevance nemůže být vyvrácena pouhou okolností, že jeden z účastníků původního řízení zpochybňuje určité skutečnosti, jejichž správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat a na nichž závisí vymezení předmětu uvedeného sporu (výše uvedený rozsudek Cipolla a další, bod 26).

24 V projednávané věci J. van der Weerd a další tvrdí, že předkládající soud měl neprávem za to, že žalobní důvody vycházející z porušení relevantních ustanovení směrnice 85/511 před ním nebyly uplatněny. Přitom jde právě o skutečnost, jejíž správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat.

25 Argumentaci J. van der Weerd a dalších tedy nelze přijmout.

26 Totéž platí pro argumenty Komise vznesené v průběhu jednání, jež zpochybňují nezbytnost, ze strany předkládajícího soudu, pokládat první otázku s ohledem na závěry, k nimž dospěl Soudní dvůr ve výše uvedeném rozsudku Dokter a další.

Uvedený rozsudek totiž nečiní odpověď Soudního dvora v projednávaných věcech zjevně nerelevantní ve vztahu k rozhodnutí, které má přijmout předkládající soud.

27 Je proto na místě, aby Soudní dvůr na první otázku odpověděl.

K věci samé

28 Z ustálené judikatury vyplývá, že při neexistenci právní úpravy Společenství v dané oblasti přísluší vnitrostátnímu právnímu řádu každého členského státu, aby určil příslušné soudy a upravil procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která procesním subjektům vyplývají z práva Společenství, za předpokladu, že tyto podmínky nejsou na jedné straně méně příznivé než ty, které se týkají obdobných řízení na základě vnitrostátního práva (zásada rovnocennosti), a že na druhé straně v praxi neznemožňují nebo nadměrně neztěžují výkon práv přiznaných právním řádem Společenství (zásada efektivity) (rozsudky ze dne 14. prosince 1995, Van Schijndel a van Veen, C-430/93 a C-431/93, Recueil, s. I-4705, bod 17, a ze dne 9. prosince 2003, Komise v. Itálie, C-129/00, Recueil, s. I-14637, bod 25).

29 Ohledně zásady rovnocennosti z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že College van Beroep voor het bedrijfsleven má pravomoc i bez návrhu uplatnit žalobní důvody vycházející z porušení kogentních pravidel, jimiž se v nizozemském právu rozumí pravidla týkající se pravomocí správních orgánů a pravomocí samotného soudu, jakož i ustanovení upravující přípustnost. Uvedená pravidla jsou samotným základem vnitrostátních řízení vzhledem k tomu, že vymezují podmínky, za nichž je lze zahájit, jakož i orgány příslušné v jejich rámci k určení rozsahu práv a povinností procesních subjektů.

- 30 Dotčená ustanovení směrnice 85/511 přitom nezaujímají v rámci právního řádu Společenství srovnatelné postavení. Neurčují ani podmínky pro zahájení řízení v oblasti tlumení slintavky a kulhavky, ani orgány příslušné v jejich rámci určit rozsah práv a povinností procesních subjektů.
- 31 Uvedená ustanovení tak nelze považovat za rovnocenná s výše uvedenými vnitrostátními pravidly veřejného pořádku. V důsledku toho zásada rovnocennosti v projednávaných věcech neznamená, že předkládající soud má povinnost i bez návrhu přezkoumat legalitu dotčených správních aktů ve vztahu ke kritériím vycházejícím ze směrnice 85/511.
- 32 Krom toho jestliže spadají uvedená ustanovení pod politiku veřejného zdraví, byla podle předkládajícího soudu v původních řízeních uplatněna hlavně za účelem zohlednění soukromých zájmů procesních subjektů, jež jsou předmětem opatření pro tlumení slintavky a kulhavky.
- 33 Ohledně zásady efektivity vyplývá z judikatury Soudního dvora, že je nutno každý případ, ve kterém vystává otázka, zda vnitrostátní procesní předpis činí výkon práv přiznaných jednotlivcům právním řádem Společenství nemožným nebo jej nadměrně ztěžuje, analyzovat s ohledem na postavení tohoto předpisu v celém řízení, průběh řízení a zvláštnosti řízení před různými vnitrostátními orgány. Z tohoto hlediska je namístě případně zohlednit základní zásady vnitrostátního právního systému, jako například zásadu ochrany práv obhajoby, zásadu právní jistoty a řádný průběh řízení (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 14. prosince 1995, Peterbroeck, C-312/93, Recueil, s. I-4599, bod 14, jakož i výše uvedený Van Schijndel a van Veen, bod 19).

- 34 Ve věcech, v nichž byl vydán výše uvedený rozsudek Van Schijndel a van Veen, Soudní dvůr přezkoumal, zda je se zásadou efektivity slučitelná zásada vnitrostátního práva, podle které je ve vnitrostátním řízení pravomoc soudce uplatnit důvody i bez návrhu omezena povinností držet se předmětu řízení a založit své rozhodnutí na skutkových okolnostech, které mu byly předloženy.
- 35 Soudní dvůr uvedl, že toto omezení pravomoci vnitrostátního soudu je odůvodněno zásadou, podle které iniciativa v řízení přísluší účastníkům řízení a soud může jednat bez návrhu pouze ve výjimečných případech, kdy veřejný zájem vyžaduje jeho zásah. Tato zásada chrání práva obhajoby a zajišťuje řádný průběh řízení, a to zejména zabráněním průtahů v důsledku posuzování nových důvodů (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Van Schijndel a van Veen, bod 21).
- 36 Na základě výše uvedeného Soudní dvůr dospěl k závěru, že zásada efektivity nevylučuje vnitrostátní právní předpis, jenž brání vnitrostátním soudům uplatnit bez návrhu důvod vycházející z porušení právních předpisů Společenství, jestliže by je přezkum takového důvodu donutil k opuštění jejich pasivní role tím, že by vykročily z rámce sporu vymezeného účastníky řízení a opřely by se o jiné skutečnosti a okolnosti, než na kterých účastník řízení mající zájem na uplatnění uvedených ustanovení založil svoji žalobu (viz výše uvedený rozsudek Van Schijndel a van Veen, bod 22).
- 37 V projednávané věci College van Beroep voor het bedrijfsleven uvádí, že před ním probíhající řízení se v tomto ohledu neliší od řízení dotčeného ve výše uvedeném rozsudku Van Schijndel a van Veen. Zejména přezkum bez návrhu důvodů neuplatněných žalobci v původních řízeních by byl překročením rámce sporu, který mu byl předložen. Obě řízení se liší pouze v tom, že v projednávané věci College van Beroep voor het bedrijfsleven nerozhoduje jen jako soud posledního stupně, jako ve věci, v níž byl vydán uvedený rozsudek, ale jako soud prvního i posledního stupně.

- 38 Přitom tato jediná okolnost nestaví účastníky původních řízení do zvláštního postavení zpochybňujícího výše uvedené zásady. Nemůže tedy vést k závěru odlišnému od závěru, k němuž Soudní dvůr dospěl ve výše uvedeném rozsudku Van Schijndel a van Veen. Uvedená okolnost totiž nemá dopad na skutečnost, že v kontextu uvedeném v předchozím bodě může to, že by předkládající soud i bez návrhu zohlednil důvody neuplatněné účastníky původních řízení, vést jako ve věci, v níž byl vydán uvedený rozsudek, k ohrožení práv obhajoby či řádného průběhu řízení, a zejména k průtahům v důsledku posuzování nových důvodů.
- 39 Tento závěr není zpochybněn judikaturou vycházející z výše uvedeného rozsudku Peterbroeck a z rozsudků ze dne 1. června 1999, Eco Swiss (C-126/97, Recueil, s. I-3055); ze dne 27. června 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores (C-240/98 až C-244/98, Recueil, s. I-4941); ze dne 21. listopadu 2002, Cofidis (C-473/00, Recueil, s. I-10875), a ze dne 26. října 2006, Mostaza Claro (C-168/05, Sb. rozh. s. I-10421).
- 40 Výše uvedená judikatura není v projednávané věci relevantní. Jednak je totiž charakterizována zvláštními okolnostmi vedoucími k tomu, že žalobce v původním řízení je zbaven možnosti účinně uplatnit neslučitelnost vnitrostátního ustanovení s právem Společenství (viz výše uvedený rozsudek Peterbroeck, bod 16 a následující). A jednak je odůvodněna nezbytností zajistit spotřebiteli účinnou ochranu upravenou směrnicí Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288) (viz výše uvedené rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, bod 26; Cofidis, bod 33, jakož i Mostaza Claro, bod 29). Mimoto se jí nelze platně dovolávat v rámci přezkumu porušení zásady efektivity vzhledem k tomu, že provádí posouzení rovného zacházení s žalobními důvody vycházejícími z vnitrostátního práva a s žalobními důvody vycházejícími z práva Společenství (viz výše uvedený rozsudek Eco Swiss, bod 37).
- 41 Z výše uvedeného vyplývá, že zásada efektivity neukládá v takových věcech, jako jsou věci v původních řízeních, vnitrostátním soudům povinnost uplatnit bez návrhu

důvod vycházející z ustanovení právního předpisu Společenství, nezávisle na jeho významu pro právní řád Společenství, pokud mají účastníci řízení skutečnou možnost uplatnit před vnitrostátním soudem žalobní důvod založený na právu Společenství. Vzhledem k tomu, že žalobci v původních řízeních měli skutečnou možnost uplatnit žalobní důvody vycházející ze směrnice 85/511, zásada efektivity neukládá předkládajícímu soudu povinnost bez návrhu přezkoumat důvod založený na člancích 11 a 13 uvedené směrnice.

- 42 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět, že právo Společenství neukládá vnitrostátnímu soudu v takovém řízení, jako je původní řízení, povinnost uplatnit bez návrhu důvod vycházející z porušení ustanovení právního předpisu Společenství vzhledem k tomu, že to nevyžaduje ani zásada rovnocennosti, ani zásada efektivity.

K dalším otázkám

- 43 Vzhledem k odpovědi na první otázku není třeba odpovídat na další otázky, jež byly položeny pouze pro případ, že by předkládající soud byl povinen bez návrhu zohlednit důvody neuplatněné žalobci v původních řízeních.

K nákladům řízení

- 44 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

Právo Společenství neukládá vnitrostátnímu soudu v takovém řízení, jako je původní řízení, povinnost uplatnit bez návrhu důvod vycházející z porušení ustanovení právního předpisu Společenství vzhledem k tomu, že to nevyžaduje ani zásada rovnocennosti, ani zásada efektivity.

Podpisy.

